

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 —
četrt : 6,50 —
mesec : 2,20 —

V upravnstvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 —
četrt : 5 —
mesec : 1,70 —

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inzerate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vseprijemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, 1, 17

Izhajava vsak dan, izven
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 248.

V Ljubljani, v ponedeljek 28. oktobra 1901.

Letnik XXIX.

† Stolni prošt dr. Lenart Klofutar.

V soboto zvečer ob 1/11. uri je nena-
doma umrl stolni prošt dr. Klofutar. Do-
segel je starost 82 let, vendar je umrl ne-
pričakovano, ker je bil prav do zadnjega
izredno krepak na duhu in telesu. Sicer je
tožil zadnje dneve, da ga nekaj tišči v prsih,
a je bil v soboto zvečer po navadi vesel
ter se je okoli osmih poslovil od domačih
in odšel v svoje sobe, rekoč, da gre domov.
Ob desetih pozvoni postrežnici, kateri mej
težkim dihanjem in hropenjem, kliče Je-
zusa in Marijo na pomoč, reče, da bo umrl,
ker se ne more odkašljati. Precej pokličejo
kanonika Kajdiča, ki biva v isti hiši, da
mu poide sv. odvezo; kmalu nato prihitita
generalni vikarij Flis in stolni župnik Er-
ker, ki ga mazili s sv. oljem. Mej tem pa
je prošt Klofutar že preminol. V pol ure je
bil prestan smrtni boj in dokončano dolgo
življenje, življenje marljivega, neustrudno do
smrti delujočega duhovna.

Rojen 1. 1819. v Trzinu — iz Trzinca
je ostal pokojnik do smrti — šolal se je
doma in v Ljubljani. Po dovršenih bogo-
slovnih vedah v semenišču šel je na Dunaj,
kjer je napravil doktorat iz bogoslovja ter
kot mlad doktor precej bolehen nekaj časa
kaplanoval v Dobu in Smartnem pri Kranju,
kmalu nato pa bil imenovan za bogoslov-
nega profesorja v ljubljanskem semenišču
ter je to profesorsko službo opravljal nad
40 let, dokler ni bil 1. 1888 imenovan za
stolnega prošta ljubljanskega. Bil je 25 let
direktor bogoslovnih nauk in blizu toliko
let član dež. šol. sveta. Kot profesor je tudi
spisal več bogoslovnih, v svojo stroko spa-
dajočih učnih knjig, za katere je deloma še
zadnja leta preskrbel drugo izdajo. Odlikovan
je bil za svoje delovanje s Franc-Jozefovim
redom, z redom železne krone in s častno
spominjako zaslužno svetinjo.

Življenje pokojnega prošta je pred nami
kakor odprta knjiga; podoba njegova nam
stoji živa pred očmi, zato ni, da bi ob od-
prtem njega grobu pisali obsirnejši mu ži-
votopis. Rečemo le: Pokojnik je bil mož
svoje dobe, duhoven brezmadežnega, redo-
vitega življenja, dobrohoten in postrežljiv za
vse, ki so pri njem iskali sveta in pomoči,
iz duše vdan Bogu in cesarju, v nastopu
rešen in ponosen, v občevanju ljubezniv in
domač, skrajno gostoljuben in za uboge
radodaren. Kdor ga je bližje poznal, moral
ga je spoštovati in ljubiti.

Točnejše bi pač ne mogli označiti po-
kojnikovih vrlin, kakor je to storil ekscel.
baron Hein v svojem sožalnem pismu, ka-
tero je ob pokojnika smrti doposlal stolnemu
kapiteljnu in ki ima nastopno vsebino:

»Britko užaljen sem ravnokar zvedel,
da je umrl stolni prošt dr. L. Klofutar, ter
hitim, da izrečem tem povodom stolnemu
kapiteljnu svoje najiskrenejše sožalje.

Vsikdar sem izredno cenil čestitega po-
kojnika, njegov jasn razum njegovo domo-
ljubno mišljenje, njegovo vednost in njegovo
koncilijantno vedenje, zato s stolnim kapi-
teljnom vred tem iskreneje obžalujem nje-
govo nenadno smrt. Blag spomin pa pokoj-
niku ne bo ohranjen samo v mojem srcu,
marveč povsod tam, kjer vedo ceniti zna-
čajnost, dobrohotnost, versko krepkost, zdru-
ženo z blagohotnim presojevanjem človeške
slabosti bližnjega.

Pokojnik je bil odlikovan z mnogimi
častmi in se je tega zavedal, a pozabil ni
nikoli, da smo na svetu le tujci, zato se je
vestno pripravljal za smrt, katere se je po-
gosto spaminjal, in vse svoje stvari za slučaj
smrti hranil v najlepšem redu. Zato gojimo
trdno nado, da mu je bil Bog mil sodnik,
ter da sedaj pri Bogu poleg svoje matere,
katere je tako ljubil, da je še kot starček
vsikdar z otroško udanostjo o njej govoril
ter jo proslavljal kot vzor krščanske žene,
vživa plačilo za svoje neumorno, trudaljubivo
delovanje.

Svetila pokojniku večna luč!

Političen shod pri Sv. Križu na Slatini.

Velevažen je bil ta shod dne 27. t. m.
Po večernicah otvori v gostilni gosp. Fr.
Ogrizka g. predsednik Fr. Korošec javni
shod ter da besedo g. dež. poslancu dr. Fr.
Jurteli. V temeljito preiščenih besedah
opiše sedanje politično stanje v Avstriji ter
konstatuje, da sedaj Avstrijo vladajo Schö-
nererjanci, ki so grobokopi Avstrije, ter
priporoča edinost Slovencev na Dunaju, v
Gradcu in doma, ne stan zoper stan, ter
zlasti na srce polaga, naj se Slovenci po-
stavijo na noge s krepkim gospodarstvom.
Sloga jači, nesloga tlači! Nato se izreče po-
polno zaupanje g. dež. poslancu, ter dobi
besedo g. kaplan I. Bosina, ki v jeder-
natih besedah razpravlja, kaj nameravajo
Nemci z nemškim »šulvereinom« in kaj z
zloglasnim »Stajercem«. Slednjič se z nepo-
pisno navdušenostjo vsprejmejo naslednje
resolucije:

Volivci, zbrani na javnem shodu »katol.
političnega društva slatinskega pri Sv. Križu«
dne 27. okt. t. l. izrekajo najspodobnejšo
zahvalo gg. drž. poslancema dr. Mir.
Ploju in Jos. Žičkarju za njun veliki trud,
da sta občinam Sv. Katarina, Nimno, Rajn-
kovec, Sv. Trojica, Brestovec in Plat izpo-
slovala nujno državno podporo; ob enem
jima izrekajo popolno zaupanje ter pro-
sijo, naj delata nato, da se vsi krščanski
jugoslovanski drž. poslanci zedinijo v eden
klub, ter da tokrat vsaj eden slovenski po-
slanec pri drž. proračunu ima političen go-
vor, da razkrije vse v nebo kričeče kri-
vice, ki se pod Körberjevo vlado godé
Slovenem!

Volivci, zbrani na javnem shodu »katol.
polit. društva« slatinskega pri Sv. Križu dne
27. okt. t. l. popolno odobrujejo absti-
nenco štajarskih slov. deželnih poslancev
ter izjavijo iskreno zaupanje svojemu dež.
zastopniku, g. dr. Fr. Jurteli. Zbrani voli-
vci, kot okoličani zdravišča slatinskega
zlasti dobro poznajo samo ponemčevalne
namene štaj. deželnega odbora, zato se
iz popolnega prepričanja izrekajo za devizo:
»Proč od Gradca!« ter že naprej pro-
testujejo zoper to, da bi štaj. deželni odbor,
kakor se je na občnem zboru »nemškega
šulvereina« v Brnu predlagalo, kdaj prevzel
v svojo skrb privatno šolo istega »šul-
vereina« na Slatini. Med deželnim de-
narjem je tudi dovolj slov. denarja.

Volivci, zbrani na javnem shodu »katol.
polit. društva« slatinskega pri Sv. Križu dne
27. okt. 1901 najodločneje protestirajo proti
nemškim in nemškutarskim izjavam
na k a n a m, izraženim na shodih v Mari-
boru, Radgoni in Lipnici, ter izjavljajo, da
na Štajerskem bivajoče Nemce s m a t r a j o
samo za sosede, nikdar pa za
svoje gospode. Ako visoka vlada le

one na onih shodih izraženih želj izpolni,
potem naj vedo vsi slovanski za-
stopniki, da si je sedanja osrednja
vlada zapisala na svoj prapor: »Naprej smrt
Slovenem!«

Pri posvetovanju o načrtu novega za-
kona proti nepošteni konkurenci
naj slov. drž. poslanci nato delujejo, da se
tudi trgovina z vinom vsprejme v
ta zakon, da se postavijo, če treba, kleti
vinskih trgovcev pod nadzorstvo dr-
ž a v n i h o b l a s t i, kakor je to na Nem-
škem, ker sedaj večina trgovcev madjar-
sko, italijansko, tirolsko vino itd. prodaja za
pristno štajarsko, vsled tega so štajarska
vina zgubila svoje dobro ime in vinograd-
niki ne morejo več svojih pridelkov spečati,
akoravno imajo z novimi nasadi vinogradov
velikanske stroške.

Volivci, zbrani na javnem shodu »kat.
polit. društva« slatinskega pri Sv. Križu dne
27. okt. t. l. protestirajo kar najodločneje
zoper namero, da naj slatinska pri-
vatna šola nemškega »šulvereina« dobi
pravico javnosti in da naj občina Zdravišče
Slatina dobi svoj šolski okoliš. Največja
davkoplačevalka v tej občini, dežela štajer-
ska, naj okoličanov ne smatra samo za
sužnje, ampak naj tudi njim po-
maga pri njihovi izobrazbi
na podlagi materinega jezika.

Državni zbor.

Dunaj, 26. oktobra.

Prazen strah.

Zadnji dogodki v zbornici so iznova do-
kazali, da je nervozno vse naše javno živ-
ljenje. Vsaka časnikarska notica vznemirja
duhove, najmanjši dogodek vzbuja največjo
pozornost. Poslanca Cerny in Fresl sta se
proslavila, ker sta ustavila parlamentarni
vlak za dve uri. Casnikarji so imeli posla z
ugibanji; vsako četrt ure so poročali svojim
listom o »krizi«, ki je strašila po zbornici.
Domišljija je ustvarjala grozne strahove, ki
so kot sence lazili po politični kuhinji. Kdor
se strahov boji, ta jih vidi povsodi.

Fama crescit eundo. Ministerski pred-
sednik dr. pl. Körber je dne 17. oktobra z
vso svojo zgovornostjo pozivljaj poslance na
delo. Razvnel je avstrijsko rodoljubje, ka-
zal na ljudske koristi, katerim preti nevar-
nost od ogerske strani in iz Nemčije. Na-
vdušeno mu je pritrjevala zbornica, kakor
da bi bili poslanci vsi ene misli in duha.
Toda mnogi poslanci v prvi vrsti mislijo na
obljube volivcem, ti pa imajo svoje koristi
in želje, ki so jim »nujnejše«, nego ogerska
nagodba ali novi nemški carinski tarifi. Zato
so se jako motili vsi oni, ki so živeli v nadi,
da zbornica takoj prvi dan prične z rednim
delom ter že v prvi seji dovrši prvo branje
državnega proračuna. Tudi vlada se je zmo-
tila v svojem računu, in to je bil povod
govoricam o parlamentarni krizi. Ne smemo
pa pozabiti, da dolga in huda bolezen za-
hleva časa in potrpežljivosti. Dr. pl. Körber
je preveč zahteval, ko je samokres nameraval
nastaviti na prsi. Ako je gospod ministerski
predsednik hotel pospešiti proračunsko raz-
pravo, dosegel bi bil to tudi z drugimi
sredstvi. Sedaj je dosegel svoj namen, drugo
pot mu morda izpodleti. Umevno pa je, da
je hotel ministerski predsednik vladarju po-
ročati najboljše ter se nasproti pl. Szellu
opirati na avstrijski parlament. Zato nikakor
ne smemo prečno soditi zadnjih dogodkov.
Ne poslanci, ne volivci nočejo obstrukcije,
in vlada gotovo ne misli na nove volitve.

Morda še najboljšo zadenemo žebelj na
glavo, ako rečemo, da se je vlada hotela iz-
ogniti razpravi o nujnem predlogu proti
francoskim kongregacijam. V razpravi bi se
sprožil kamen na gori, ki bi sprožil plaz ter
na debelo zasul gaz do proračuna. Dasi ve-
čina češkega kluba simpatizuje z nujnim
predlogom dr. Erlerja in dr. Eisenkolba,
toda iz raznih ozirov bi češki govorniki
obračali svojo ost proti vsenemškemu giba-
nju, antisemitje proti židom. Nastala bi huda
ura v zbornici, da bi povodenj izpodjedla
progo na milje. Vlada bi bila tudi v naj-
večji zadregi, ko bi morala nasproti Vse-
nemcem pokazati pravo svojo barvo. Nem-
ške stranke pa niso hotele prevzeti odjaja, da
zadržujejo delo v zbornici v trenutku, ko
gre kabinetni načelnik vladarju poročat o
parlamentarnem položaju. In to je izdalo, da
so levičarski voditelji potlačili netivo, ki bi
bilo zapalilo streho. Gasilci stoje na preži,
da se ne prikrade požigavec, ki ga vsi po-
znajo. To pa je ravno narobe svet pri nas,
da se osé in sršeni pitajo z bučelnim
medom.

Proračun.

Bila je navada, da je zbornica po kratki
debaty izročila državni proračun odseku in
še le v drugem branju pričela obsirno poli-
tično debato. Prvo branje je sploh le for-
malnost, ker nobeden poslanec ne more pro-
učiti proračuna v kratkih urah. A ta lepa
navada se je opustila. In tako bode zbor-
nica skoraj gotovo še ves prihodnji teden
porabila za prvo branje. Ako pa je na vseh
straneh v istini resna volja, da se o pravem
času reši proračun, potem naj si odsek ne
prisvaja pravic parlamenta. V prvem in dru-
gem branju imajo vse stranke dovolj pri-
like in časa, da v zbornici odkrijejo svoje
želje in označijo stališče nasproti vladi. Od-
sek naj bi se bavil le s številkami. Toda ta
razvada, da so že v odseku velike politične
debate, je tako ukoreninjena, da so brez-
vspešni vsi opomini in oziri.

Kako se delajo pri nas to- lovaji.

Še liberalci sami so se čudili, ko so
zvedeli iz »Naroda«, da pošteni Šentvidci,
od katerih dobivamo večinoma samo dobre
stvari: na primer izvrstne mizarske izdelke
iz zadruga, dobro mleko itd., in kamor tudi
najhujši liberalci radi hodijo ob nedeljah,
da se pokrepčajo ob dobrem zraku in vinu
— da so ti prijazni, dobri ljudje prav za
prav sami — tolovaji in ubijavci!

Pač nekaj čudnega tudi za liberalna
ušesa!

Mi natančno poznamo Šentvidce in one,
ki jih obrekujejo. Zato podajamo dobrim
Šentvidcem v zabavo, neumnim liberalcem
pa v pouk sledeči članek, ki pa ne bo ško-
doval tudi drugim »Narodovcem«.

Dr. Tavčar je bil hud, kakor morski
volk, ko ljudje niso hoteli voliti onih po-
slancev, katere je on priporočal na proti-
ljudski, ničvredni liberalni program. Zato je
proglasil, da so naši kmetje »neumni«, »hu-
dobni otročaji, ta človek se je predrznil
celo trditi, da imajo naši koreniti gorenjski
možje »le malo slabe krvi«, in je proglasil
vse »klerikalne« kmete za »poluljudje«.

Liberalci so se na vso moč trudili, da
bi naše pošteno ljudstvo spravili ob dobro
ime. Zato so pisali, da je vsa ljub-
ljanska okolica polna samih pi-
jancev in ubijavcev. Kakor so »kle-
rikalne« Gočane proglasili za tolovaje, tako

pišejo tudi o vrlih kmetih ljubljanske okolice najgrše stvari. Ker v št. Vidu nihče razen par znanih ljudi ne mara za liberalno smrdljivo kašo, so pa zdaj hoteli še šentvidceproglasitizatorlovaje, da bi spravili nje, ali vsaj oba duhovna, v ječo.

»Narod« je priobčil v soboto članek, v katerem strahovito predrzno piše, da se je že dvakrat streljalo na šolo, da so ti zlobni šentvidci hoteli umoriti nadučitelja Žirovnika, katerega ta list iz šentvidcem dobro znanih razlogov silno hvali, in izkušajo odgovornost za tista dva strela zavrtniti na gg. župnika in kaplana, češ, ta dva sta »tolovaje« nahujskala, torej ju naj državni pravdnik toži, da prideta v ječo!

To je zdaj pri nas nekaj navadnega. Liberalni škriči, med njimi večinoma taki ljudje, pred katerimi pošten človek pljune, ovajajo poštene ljudi, da so tolovaji! To je samo zgolj maščevanje, ker so naši ljudje postali toliko pametni, da samostojno mislijo, in se ne dajo več za nos voditi vsakemu škricu, ki mnogo pije, a malo plača, ki se strašno dère, a malo pametnega pove.

Torej naše dobre šentvišce so proglasili v »Narodu« za tolovaje, in njih duhovnike, katere ti ljudje zaničljivo imenujejo »pope«, so naredili kar za »ravbarhaupt-mane«.

Mi se pečamo s to zadevo le zaradi tega, ker je jako značilna za naše liberalce sploh in za liberalne učitelje posebej.

»Narod« slavi Žirovnika, nadučitelja v št. Vidu, čisto neznanatna oseba, katere nima med ljudstvom nič pristašev. Med liberalci so pa ravno tisti, ki med ljudstvom nimajo nič zaslombe, po navadi najhujši kričači in najpredrzejši dopisovavci »Slov. Naroda«. Šentvišci ga imajo zelo na sumu, da on, oziroma njegovi tovariši, pišejo vse budalosti iz tamošnjega kraja v ta list.

»Duhovniško ščuvanje«, »surovelost, pobešnelost«, »satansko hudobijo in zavrženost« očita šentviški liberalce svojim ljudem. O šentvišcih piše, da so »kakor divje zverine«. »Podivjani šentviški popje«, »brezmejno hujskanje« itd. — take besede se kolobarijo po tem članku, ki ga je spisal šentvišcem dobro znana, ne posebno spoštovana roka. Slednjič se celo zahteva, da se morajo šentvišci postaviti pod »policijsko varstvo«. Ali bodo poslali regiment vojakov nad nje, ali bodo vsakemu šentvišču dali posebnega policaja na stran — tega niso povedali.

Tako se pred svetom blati in zasramuje naše dobro, pošteno ljudstvo!

Pozvedeli smo, kako je bilo v resnici s to stvarjo, iz katere hočejo liberalci narediti druge »Goče«.

Konec septembra meseca je ponoči priletel strel iz revolverja v stanovanje cerkvenikovo v šoli nasproti cerkvi. Cerkvenik si razlaga to tako: Prej so psi lajali, po strelu so pa utihnili. Torej je neki biciklist najbrže streljal na pse, in ker se z bicikla ne da sigurno streljati, je krogla odletela v njegovo okno. Saj je znano, da ljubljanski biciklisti jemljejo revolverje zoper pse seboj.

Če bi bili »klerikalci« taki ljudje, kakor liberalci, bi bili lahko ovadili kakega liberalca, da je morda on streljal v »klerikalno« okno, a tega niso storili, ker so — boljši od liberalnih zagrizencev.

Prošli teden je pa zopet baje priletel tak strel v šolsko poslopje. Zdaj pa grozen krik: šentviški »klerikalci« so hoteli učitelja ubiti! Kaj je na tem? Torej: Vse pozapreti, posebno pa duhovne!

Prvič nismo mogli zvedeti, da bi bil še kdo drugi slišal ta drugi strel, kakor samo g. Žirovnik v št. Vidu in »Slov. Narod« v Ljubljani.

Drugič vsi šentvidci vedo, da Žirovnik spi zadaj v hiši in ne spredaj, kamor je baje krogla priletela. Torej pri drugem strelu ni mogel streljati noben »klerikalec«, ki je hotel Žirovnika ustreliti, — ako se je sploh drugič streljalo —, ker »klerikalci« v št. Vidu vsi vedo, kje je njegova spalnica.

Tretjič, če bi bil hotel kak »klerikalec« streljati na Žirovnika, bi ga bil lahko popstrelil zunaj, kadar hodi pozno zvečer iz

gostilne, ne pa sredi vasi pred cerkvijo, tam, kjer ve, da ga ni.

In tako dalje...

Kaj se pa govori v št. Vidu?

Št. Vidci so pametni ljudje. Nekateri pravijo, da je kak biciklist — ako se je sploh streljalo drugič — streljal na pse in po nerodnosti zadel v okno. Drugi pravijo, da so najbrže liberalci — ako se je sploh streljalo — poslali enega nalašč zato, da bi mogli potem prinesiti hujskajoči članek zoper duhovnike. Še drugi pa — in teh je mnogo — pravijo, da si je kak liberalce to sam izmislil ali pa še celo sam naredil, da bi udaril po ljudstvu, katero zanj absolutno ne mara, ker je »Narodovec«.

Bodi temu, kakor hoče! Mi le opozarjamo — izzvani od »Slov. Naroda« — na ta slučaj, ki je tako značilen za vse naše liberalstvo po celi deželi. Tako hočejo ti ljudje očrtniti naše pošteno ljudstvo pred svetom. Na tak način se hočejo neki ljudje, ki se ne morejo imenovati več pravi Slovenci, maščevati nad ljudstvom, katero je preveč pametno, da bi se jim dalo voditi za nos!

Stvar ima pa še drugo lice. Žirovnik je mislil, da bo z »Narodom« bogve kaj pridobil na časti. Tako misli mnogo učiteljev. A kako je v resnici? Nihče izmed »klerikalcev« osebno ne sovraži političnega nasprotnika. To je moral še celo »Narod« priznati. Ali pa more ljudstvo imeti kaj spoštovanja do učitelja, o katerem splošno sodi javno mnenje, da on piše o njem sramotilne članke po listih? V št. Vidu na primer je najuglednejši mož v občini, župan, dal rajši svojega otroka v Skofjo Loko v šolo, kakor pa domačemu učitelju. Drugi ljudje tega ne morejo storiti, ampak pošiljajo svoje otroke v domačo šolo, ker morajo, a s kakim čustvom? Ej, liberalci! Vi obrekujete pošteno ljudstvo in ga opisujete kot tropo tolovajev. A bodite prepričani, da vam bo to ljudstvo poplačalo ta vaša dejanja s tem, da se za vselej od vas obrne in da bo ime liberalce najbolj zaničevano ime v deželi!

Deželni šolski svet naj pa stopi s svoje abstraktne višočine in se naj enkrat zamisli v mišljenje in čustvovanje našega ljudstva. Tedaj bo morda večkrat — pravo zadel! Gospodje pri deželnem šolskem svetu naj preberó skrajno neumni in podli dopis v »Narodu« o procesiji, potem naj pa gredo v št. Vid vprašat, kako sodi tamošnje ljudstvo o človeku, o katerem je prepričano, da on piše take stvari.

Politični pregled.

V Ljubljani, 28. oktobra.

Parlamentarni položaj

se tudi tekom sobote in nedelje še ni definitivno pojasnil. Zbornica nadaljuje sicer v jutrišnji seji prvo branje državnega proračuna, toda upanja je doslej še prav malo, da bi bilo s koncem tega meseca rešeno to delo. Proračunski odsek se bavi v torek z vprašanjem o zboljšanju položaja diurnistov. — Poljski klub se je v soboto popoldne posvetoval o vladni predlogi glede uvedbe davka na vožne karte. Razprava je bila sicer tajna, ve se pa toliko, da se je prvi govornik vitez Abrahamovic izjavil za uvedbo, in da so se pozneje posvetovali o pogojih, pod katerimi bo klub ustregel vladni želji.

Glasovi o krizi

so sedaj nekoliko potihnuli. Ministerski predsednik Koerber je bil res pri cesarju v avdijenci ter poročal o razmerah v parlamentu, ni pa podal ostavke. Včeraj sta konferirala s Szellom, na kar se je Koerber povrnil na Dunaj. Danes popoldne se vrši ministerski svet, ki bo bržkone definitivno rešil zamotane stvari. Govorilo se je te dni tudi mnogo o zelo omajanem stališču ministra Rezeka. Že s tem, pravijo nekateri listi, je zelo omajano Rezekovo stališče, ker je češki klub dal vladi nezaupnico, torej tudi svojemu ministru. Sedaj se je pokazalo, da so neosnovane vse dotične vesti, ki so jih prvi raztrosili »Nar. Listi«, in se ne potrjujejo niti v mladočeških krogih. — Praška »Politika«, kakor razvidno, pa ni posebno vesela vesti o prestani vladni krizi. Kabinet, ki tako nasprotuje zahtevam češke delegacije, je potreben trajnega miru. List poziva češke po-

slance, naj neomajno vztrajajo pri svojih zahtevah in jih na vsak način skušajo izvesti.

Poljaki in vsešlovanska zveza v parlamentu.

Svojedobno so listi poročali, da se nekateri slovanski politiki mnogo trudijo, da bi se našel kak način za zedinjenje vseh Slovanov v zbornici. Ta misel je našla povoljnega odmeva skoro pri vseh slovanskih strankah, le Poljaki se nočejo nič kaj sprijazniti z njo. Sicer se tudi v teh krogih ne taji, da bi bila taka zveza velike važnosti, a ne marajo se zameriti nekaterim nemškim krogom, toda poljski klub si hoče v vseh vprašanjih obdržati prosto roko. Sploh pa, pravijo poljski listi, to vprašanje še ni dozorelo in je treba pri reševanju zelo previdno postopati. Taka izjava seveda nikogar ne preseneti, kdor ve, kako sodijo Poljaki o slovanski solidarnosti.

Kandidatje zedinjene opozicije v Zagrebu.

Zedinjena opozicija kandidira proti dosedanjemu vladinovu dr. Pliveriću Josipa Muzlerja, proti znaneemu Spevcu Gjura Crnadaka, dalje dosedanjega svojega zastopnika dr. Rubetića. Proti temu kandidatu bota od nasprotne strani nastopila kar dva protikandidata.

Ruska sodba o Čehih.

Znani ruski list »Novosti« piše o važnosti češkega naroda za obstoj Avstrije in pravi mej drugim: »Dokler bodo obstale sedanje razmere v Avstriji, je kraljestvo Češko obsojeno v ulogo dežele, katero razruvajo kronični krči. Nemci se opirajo na ogromno maso nemške države, Čehi pa le na svojo moralno moč, ker od Poljakov pričakujejo le malo, a da bi iskali opore v Rusiji, to se jim ne vidi primerno in možno, (sicer si je pa tudi ne upajo iskati, ker bi se z njimi ne postopalo tako, kakor z vse-nemci.) Ako bi ne bilo Čehov, hegemonija Prusije bi se raztezala preko vse Avstrije! Čehi s svojimi stremljenji ovirajo reko pangermanizma. S tega gledišča boj Čehov z Nemci ni le lokalnega, ampak avstrijskega pomena. Zato ima tudi zasedanje državnega zbora poseben interes. Čehi so prošinjani z vero v svojo bodočnost in ne zamujajo v svojih prizadevanjih, da svojo domovino dovedejo do vsestranskega razvoja. Po njih doseženi vspehi so jamstvo, da nade naroda češkega ne ostanejo neuresničene«. Enako težavno nalogo imajo pa tudi Jugoslovani, kajti iste težnje, kot na severu Nemci imajo na jugozapadu Italijani. Avstrijska vlada bi torej pač bolje storila, ko bi priznala Slovanom vsaj toliko važnosti, kot zunanji krogi in ne zatajila dejstva, da najhujše napade na Avstrijo, odbijajo ravno Slovani.

Chamberlain o južno-afriški vojski.

Na nekem sestanku v Edinburghu je imel kolonijalni minister lord Chamberlain neki političski govor, v katerem se je dotaknil tudi južno-afriške vojske. Rekel je ta »ljudomilci« človek mej drugim, da Anglija ni nameravala nikdar (!) napasti južno-afriških republik, marveč le pomnožiti svoje čete v kapski koloniji in zopet nadaljevati pogajanja. Buri pa so stavili takoj ultimatum in pričeli vojsko. — Čemu neki so pač Angleži pomnoževali svojo armado v kapski koloniji, če ne z namenom vojske? Ali so pa morda menili, da bodo Buri v takih okolišnih držali roke križema in mirno čakali napada? — Chamberlain je potem nadaljeval, da je bila vojska potrebna, ko so bili odklonjeni pogoji, posebno, ker Buri zahtevajo sedaj več (?) nego so imeli prej. Vztrajnost Burov Chamberlainu zelo imponira in jo stavi v vzgled Angležem, ki se sedaj ne smejo plašiti tudi pred najodločnejimi sredstvi. »Za vse, kar sedaj delamo na bojišču, imamo že vzglede v dejanjih drugih narodov, ki nam sedaj očitajo barbarstvo in grozovitost«. Da se sedaj nahajamo v 20. stoletju in že v drugem letu po haagski konferenci, to seveda Angležev ne briga. — Vlada bo od dežele v enomer zahtevala novih potrebnih žrtev — kako dolgo bo neki šlo —; sicer pa položaj ni (?) tako zelo nevaren.

Ravno.

Ogerska ljudska stranka je izvolila za svojega načelnika grofa Janeza Zichyja ml., podpredsednik je Štefan Rakovszky, zapisnikarja pa Buráth in Szüllo.

— Zarota proti perzijskemu šahu je, kakor poroča »Daily Mail« iz Teherana, res odkrita, niso pa udeleženi pri njej njegovi bratje. Morda so pa le tako dobro znali prikriti soudeležbo. — Sagastova gonja proti redovnikom bo imela posledico, da ostane v Španiji od 700 preko meje došlih francoskih redovnikov k večjemu kakih 52.

Književnost in umetnost.

Repertoire slovenskega gledališča.

Danes, 28. t. m., gostuje gospa Polakova zadnjikrat v velepriljubljeni opereti »Mamzell Nitouche«, ki je napolnila to sezono že dvakrat gledališče do zadnjega kotička. Jutri, v torek niso slovenske predstave. V petek 1. nov., na praznik Vseh svetnikov, se bode predstavljala zvečer žaloigra »Mlinar in njegova hči«. V nedeljo, 3. nov. zvečer, pa se bode pela tretji Bizetova opera »Karmen«, ki je dosegla na našem odru toli lep uspeh. Drama pripravlja noviteti: Baluckega veseloigro »Klub samcev« in Dreyerjevo dramo »Poskusni kandidata« ter se pripravljata za gostovanje g. ravnatelja zagrebskega gledališča, Fijana: Scribejeva veseloigra »Kozarec vode« in Shakespearejeva žaloigra »Othello«. Opera pa študira noviteto »Alessandro Stradella« in »Glumače«.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 28. oktobra.

† **Stolni prošt dr. Lenart Klofutar.** Sožalje zaradi izgube sta izrekla stolnemu kapitelju poleg mnogih drugih tudi nj. eminenca kardinal Missija in ekselencia baron Hein v jako simpatičnih besedah. — Pogreb se začne točno ob 9. uri. Takrat se truplo dvigne in prenese v stolnico. Tam bodo bilje. Cerkveni obred bo izvršil presv. g. knezoškof.

Osebnosti. Umrla je v Rojanu gos-pica Kristina Piščanec, hči posestnika g. Josipa Piščanca. — Poročil se je g. Anton Breščak, trgovec s pohištvo v Gorici, z gđ. Olgo Sinigojevo iz Mirna. Danes se je poročil g. Fran Stermole, c. kr. poštni kontrolor v Gorici z gđ. Fanico Lebičevno v Rogatecu in gđ. Josipina Šetina, hčerka hotelirke »pri jelenu« v Gorici, z g. L. Jernayem, trgovcem v Gorici. — Red železne krone tretje vrste je podelil cesar polkovniku 4. domobr. polka v Celovcu Ben. Emmertu. — Profesor na goriski realki, gosp. Ferd. Seidl, je imenovan dopisnikom osrednjega zavoda za meteorologijo. — Poročil se je danes na Jesenicah g. A. Emil Guštin z gđ. Cecilio Ferjanovo.

Slovensko katol. akad. društvo

»Danica« si je izvolilo za zimski tečaj sledeči odbor: predsednik cand. med. Ivan Hubad, podpredsednik cand. phil. Alfonz Vales, tajnik stud. iur. Anton Kralj, blagajnik stud. phil. Jakob Teršan, arhivar cand. iur. Matija Lavrenčič.

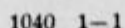
Zboljšanje rudniških plač. Iz Idrije, 27. okt. Kako se plače zboljšajo, je že razglašeno. Dne 25. septembra je presvetli cesar potrdil plačilni in pokojninski red za vse rudniške delavce c. kr. rudnika v Idriji. Plačila rudarjev so znatno zvišana, osobito pa pokojnine, tako za rudarje kakor za njihove vdove in sirote. Plačilni in pokojninski red stopi v veljavo z dnem 1. januarja 1902. Natančneje obvestilo dobite. Ljudstvo bi bilo zadovoljno — le žitu in drvam se bode menda treba odpovedati onim, ki vstopijo z novim letom v delo. Mesto žita in drv bodo dobivali odškodnino v denarju.

Farnih knjižnic — tako se nam piše s Štajerskega — se je v naši domovini nekaj že ustanovilo. A še danes pogrešamo izpeljave resolucije, sklenjene na II. slov. kat. shodu, ki obljubuje, da se bodo po listih naznanjevale ljudstvu prikladne knjige. Prosimo, naj sestavljen odbor večjih mož, ki dobro pozna slovensko leposlovje in ki bo po skupnih posvetovanjih vestno odbiral za tako izdavanje primernih spisov vendar začne že delovati.

Uradniki na državnih železnicah.

V soboto je železniški minister Wittek vsprejel deputacijo shoda delegatov avstrijskih državnih železnic. Deputacija je ministru izročila peticijo za zboljšanje materijalnega

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura po Celsiju	Vetar i	Nabo	Padačina v 24 urah v m.
26	9 zvec.	738.1	7.8	sl. zah.	oblač.	
27	7. jutrn. 2. popol.	740.4 741.8	7.1 10.2	sl. jzah. sl. jvjzh.	oblač. "	0.4
27	9. zvec.	743.7	8.3	sl. jzah.	oblačno	
28	7. jutrn. 2. popol.	743.9 742.7	7.4 12.1	sl. sever. sl. jug.	oblač. "	0.2
Srednja temperatura scbote 8.2°, normale: 8.5°.						
Srednja temperatura nedelje 8.5°, normale: 8.3°.						

Ljubljanski stolni kapitelj naznanja tužno vest, da je prečastiti gospod

Leonard Klofutar

infulirani stolni prost, doktor svetega pisma, vodja bogoslovskih v&ed, knezo-
škofjski konzistorijalni svetnik, biv&si &lan c. kr. de&želne&ga &olskega sv&eta,
vitez Franc-Jo&zefovega reda in reda av&str. &elezne krone III. vr&ste itd. itd.

26. oktobra 1901 ob pol enajstih zvečer v 82. letu svoje starosti po prejetih svetih zakramentih mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bode v torek ob desetih dopoldne po velikih biljah in po slovesni sv. maši.

Blagi rajniki bodi priporočen vsem prijateljem in znancem v pobožnih molitvah.

V Ljubljani, dné 26. oktobra 1901.

A. Emil Guštin

Cecilija Guštin rojena Ferjan

poročena.

Jezenice, dné 28. oktobra 1901.

1038 1-1

Najboljše čistilno sredstvo

je svetovno znani **Globus čistilni izvleček** za vse kovine, kakor zlato, srebro, medenino, baker, kuhinsko opravo itd. — **Vseobčna čistilna pasta** za zrcala in okna. Dobiva se pri tvrdki **BRATA EBERL v Ljubljani**, Frančiškanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju.	227	6	12-4
---------------------------------	-----	---	------

V trgovini z železnino in kuhinjsko
opravo **Andr. Druškovića** naslednik **Valentin
Golob**, Ljubljana, Mestni trg št. 10, se

učenec

takoj sprejme. 1041 3-1

Na prodaj so prav po ceni

tri izpovednice,

dobro ohranjene; ena v gotskem slogu.

Kjé, pové iz prijaznosti upravníštvo
»Slovenca«. 945 5-5

Postranski zaslužek,

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastoparstva **domače** zavarovalne družbe **prve** vrste. 413 27

Ponudbe pod „1.798“, Gradec, poste restante.

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

➡ vizitnice ➡

po nízki ceni.

Pozor! Pozor! Pozor!

Tisek črk na trakove v zlatu, aluminiju itd.

je vse kaj drugega kot prilepljene papirnate črke, katere dostikrat že med potjo do pokopališča odleté, in ne stane dosti več od papirnatih črk.

V vročem tisku se črke **svetijo**, da je veselje, in so **trpežne** dolgo vrsto let. Velikost črk je različna, kakor napis in trak zahtevata, do 86 mm višočine.

Izdeluje in pojasnila daje **knjigoveznica**

Ivan Bonač-a v Ljubljani.

D u n a j s k a b o r z a .

Dne 26. oktobra.					
Skupni državni dolg v got.	98:30	20 mark	28:45	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	106—
Skupni državni dolg v srebru	98:15	20 frankov (napoleonor)	19:04	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4 ¹ / ₂ %	34:35
Avstrijska zlata renta 4 ¹ / ₂ %	118:75	Italijanski bankovci	92:50	Priporitetne obveznice državne železnice	427—
Avstrijska kronarska renta 4 ¹ / ₂ %, 200 kron	95:50	C. kr. cekini	11:31	» » južne železnice 3 ¹ / ₂ %	313—
Ogerska zlata renta 4 ¹ / ₂ %	118:55			» » južne železnice 5 ¹ / ₂ %	117:50
Ogerska kronarska renta 4 ¹ / ₂ %, 200	92:50			» » dolenskih železnic 4 ¹ / ₂ %	—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 glid.	1616—	Dne 26. oktobra.		Kreditne srečke, 100 glid.	400:50
Kreditne delnice, 160 glid.	618:50	3-2 ¹ / ₂ % državne srečke l. 1854, 250 glid.	190:50	4 ¹ / ₂ % srečke dunav. parobr. družbe, 100 glid.	500—
London vsr.	239:0 ¹ / ₂	5 ¹ / ₂ % državne srečke l. 1860, 100 glid.	170—	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 glid.	48—
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj. 117-27 ¹ / ₂	117:27 ¹ / ₂	Državne srečke l. 1864, 100 glid.	216:50	Ogerskega	5
		4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95:20	Budimpest. bazilika-srečke, 5 glid.	15:50
		Tisne srečke 4 ¹ / ₂ %, 100 glid.	144:25	Rudolfove srečke, 10 glid.	55—
		Dunavske vravnavne srečke 6 ¹ / ₂ %	263—		
				Sačmove srečke, 40 glid.	235—
				St. Genois srečke, 40 glid.	265—
				Waldsteinsve srečke, 20 glid.	404—
				Ljubljanske srečke	63:50
				Akcije anglo-avstrijske banke, 200 glid.	262—
				Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	5520—
				Akcije tržaškega Lloyda, 500 glid.	795—
				Akcije južne železnice, 200 glid. sr.	64—
				Splošna avstrijska stavbniška družba	143—
				Montanska družba avstr. plan.	344:25
				Trbovanska premogarska družba, 70 glid.	411—
				Papirnih rubljev 100	254—

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečok, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — **Promese** za vsako trefanje.
Kulnina izvršila naročil na borzi.

Monjarnična delavska družba
„M E R C U R“
 L. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelpasse 2.

3 Pojasnila **28** vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni **2**vti za doseg kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti

3 naloženih glavnice. **12**